

Analoge liefde

Zet je ziel even
op een kier

Leven C10-11

Masud en Jeannie Rahman leerden elkaar kennen bij de wasserette.

Toevallig **een match** tegen het lijf lopen

OFFLINE DATEN Hoe word je in tijden van online daten nog verliefd op iemand tijdens een toevallige ontmoeting? En is het de moeite waard om daarvoor open te staan? „Een onverwachte gebeurtenis zet je ziel weer even op een kier.”

Door onze medewerker **Marieke Poelmann** Foto **Merlijn Doornik**

Ik weet nog dat ik die ochtend wat extra mascara opdeed en mijn vriendin tegen mij zei: wat ben jij allemaal van plan in dat vliegtuig?!“ zegt Els Knaapen. „Ik had gelooft in Portugal en keerde alleen huiswaarts. In de rij voor het inchecken draaide ik me om en keek ik in de ogen van een lange blonde jongen met krullen. Geen Portugees, dat moest een Nederlander zijn. In de vertrekhal hield ik hem van een afstandje in de gaten tot hij vlakbij me kwam zitten. Ik maakte me stilletjes zorgen om de geur van de boterham met leverworst die ik kort daarvoor had gegeten.

„We mochten zelf naar het vliegtuig wandelen, ik haalde hem subtiel in zodat ik voor hem op de trap belandde. We hadden vrije plaatskeuze, ik vond als eerste een plekje zodat het aan hem was of hij naast me kwam zitten. Dat deed hij. Het duurde even voor we opstegen. De stewardess telde voor de derde keer alle passagiers en ik besloot het ijs met mijn buurman te breken door haar telvaardigheden ter discussie te stellen. Hij lachte. Niels heette hij, geen Nederlander maar een Vlaming. We begonnen te praten en hielden daar pas mee op toen het vliegtuig aan de grond stond.”

Het aantal stellen dat elkaar online tegenkomt groeit sterk. In 2003 kende slechts 1,7 procent van de samenwonende stellen elkaar via internet, tien jaar later was dit gestegen naar 13 procent. In 2017 maakte ruim een derde van de 2,7 miljoen vrijgezellen in Nederland gebruik van datingapps, blijkt uit cijfers van het CBS. En in 2015 waren er al meer dan 1,5 miljoen Nederlanders op Tinder te vinden.

Kun je in tijden van swipen, keuren en eindeloze virtuele keuze nog wel verliefd worden op iemand die op een onverwachte plek gewoon voor je neus verschijnt? Wat is daarvoor nodig en waarom is het de moeite waard om er moeite voor te doen?

Afgevallen sociale maskers

Volgens psycholoog en schrijver Marcelino Lopez kan dat zeker en is de ontmoeting die Els Knaapen in het vliegtuig had minder toevallig dan die misschien lijkt. Lopez schreef de boeken *Liefde in tijden van Facebook* (2013) en *Liefdesgedoe* (2018). „De ontvankelijkheid voor liefde wordt groter als je iets doet dat buiten je comfortzone ligt”, stelt hij. Alleen reizen is daar een goed voorbeeld van volgens Lopez. „Op het moment dat je een beetje kwetsbaar en uit evenwicht bent, ben je afhankelijker van anderen en sta je ook meer voor ze open. Moderne mensen willen graag onafhankelijk zijn, maar voor de liefde is dat helemaal niet zo goed.” De kracht van *real life* ontmoetingen, vooral als ze in een bijzondere situatie plaatsvinden, is dat ze een bijzondere connectie kunnen stimuleren, zegt Lopez. Samen vastzitten in een lift, tegen elkaar opbotsen, samenwerken aan een moeilijk project; het zijn momenten waarop sociale maskers afvallen en iemands ware aard eventjes bovenkomt. Dat schept een band.

Volgens Lopez biedt het dagelijkse leven genoeg kansen voor dit soort ‘echte’ ontmoetin-

gen en diepere connecties, maar moet er vaak iets raars of opvallends gebeuren om het ijs te breken. „De meeste mensen zijn gefocust op hun agenda, leven op de automatische piloot en zijn niet zo ontvankelijk voor de verrassingen die het leven biedt. Een onverwachte, onallegaagse gebeurtenis zet je ziel weer even op een kier.” Wetenschapsjournalist Mark Mieras bevestigt dat in zijn boek *Liefde* (2010). Tijdens een nieuwe of onzekere levensfase, zoals bij een verhuizing of een nieuwe baan, zijn mensen eerder geneigd een nieuwe relatie aan te gaan.

Dat gold ook voor Jeannie Rahman. „Ik had net een aantal maanden in New York doorgebracht toen ik terug naar Amsterdam verhuisde”, vertelt Rahman. „Ik kwam in een kleine studio te wonen zonder wasmachine. Elke week bracht ik een grote tas met was naar een wasserette, net als in New York. Ik maakte graag een praatje en al snel kende ik iedereen. Een van de medewerkers viel op. Een hele aantrekkelijke man, maar niet mijn type. Er was destijds veel onrust in mijn leven. Ik was niet op zoek naar een relatie. Tijdens een van onze korte gesprekjes vroeg hij me wat ik voor werk deed. Ik antwoordde dat ik in theaters werkte en veel van huis was. „Hoe moet dat dan met kinderen?” vroeg hij. Ik schrok. Waar bemoei je je mee, dacht ik. Maar de vraag bleef hangen, het gesprek schudde me wakker.

Ongeveer een maand later had ik een nieuw huis; de eerste stap richting een georganiseerd leven. Ik liet mijn waszak op de grond van de wasserette ploffen en zei enthousiast: de laatste keer! De dame die vervolgens met mij afrekende, vroeg of ze mijn nummer mocht hebben. „Het is voor mijn baas”, zei ze. Ze beoogde Masud.”

Een romantische ontmoeting is een ding, maar hoe ontwikkelt het contact zich vervolgens? Volgens Lopez moet je jezelf een beetje kunnen vergeten. Als je echt geraakt wilt worden, moet de kritische bril af en je moet je laten meevoeren. Maar hoe doe je dat? Lopez: „Het is net zoiets als loslaten, accepteren of genieten: dat gaat niet op basis van wilskracht of discipline. Het is een gevoelstoestand van ontspanning en aandacht voor het nu. Die ontstaat pas als het geforceerde zoeken naar een specifiek resultaat niet langer centraal staat.” Dat bereik je door risico te nemen, mensen aan te spreken, eerlijker en minder sociaal wenselijk te zijn en lastige of gevoelige vragen te durven stellen. „Alles wat echt contact stimuleert”, legt Lopez uit.

Een 24/7-singles bar in je broekzak

Maar ligt de drempel om voor slechts een iemand te kiezen niet een stuk hoger in een tijd van eindeloze online mogelijkheden? Komiek en schrijver Aziz Ansari zegt er in zijn boek *Modern Romance* (2015) het volgende over: „Als je een smartphone bezit, draag je een 24/7-singles bar in je broekzak. Druk op een paar knoppen en je willekeurig moment van de dag en je wordt direct opgeslokt door een oceaan aan romantische mogelijkheden.”

Er zijn vier belangrijke factoren die de aan-

trekkingskracht tussen mensen bepalen, zegt Esther Kluwer, bijzonder hoogleraar Duurzame relaties en welzijn aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Nabijheid, gelijkheid, wederkerigheid en fysieke aantrekkingskracht. „Om iemand leuk te vinden moet je hem of haar vaak tegenkomen. Verder vinden we iemand aantrekkelijker als hij of zij overeenkomsten met ons vertoont. Dat bevestigt ons zelfbeeld, ons wereldbeeld en het vermindert de kans op spanning en conflicten. Bij aantrekkelijkheid speelt lichaamstaal een grote rol. Door bijvoorbeeld oogcontact, fysieke afstand, aanraking en handgebaren maken we duidelijk dat we interesse hebben en daarmee kunnen we ook de signalen van de ander beantwoorden.”

Als lotsbestemming voelen

In de eerste drie factoren kan het internet ruimschoots voorzien: ‘tegenkomen’ kan makkelijk en frequent online plaatsvinden, op een profiel kun je bepaalde voorkeuren aangeven om zo overeenstemming te vinden en op apps als Tinder is de wederkerigheid leidend: enkel bij wederzijds interesse is er een match. Maar de vierde factor, de fysieke aantrekkelijkheid, blijft knap lastig online te beoordelen. „Je mist in online interacties cruciale informatie zoals geur, het hele uiterlijk en non-verbaal gedrag”, legt Kluwer uit. „Ook sluit je online wellicht potentiële partners uit op allerlei criteria, terwijl je ze in het echte leven wel aantrekkelijk zou kunnen vinden.”

„Online zou ik Masud nooit als match hebben beschouwd”, beaamt Rahman. Masud was zelf niet bezig met online daten. Ten tijde van zijn ontmoeting met Jeannie waren zijn ouders in Bangladesh op zoek naar een huwelijkskandidaat. Daarom tastte hij direct door bij haar. Na een paar maanden reisden ze naar Bangladesh. Ze trouwden daar en wonen inmiddels met hun twee kinderen in Amsterdam.

Kan het ontmoetingsverhaal zo goed zijn dat je sneller geneigd bent om voor iemand te kiezen? Lopez denkt van wel. „Als het als een lotsbestemming voelt, dan draagt dat zeker bij aan de wil om het tot een succesverhaal te maken.” Daarbij gedijt liefde bij een zekere mate van beperking, volgens Lopez. „Vrijheid en een oneindig aanbod aan potentiële partners stimuleren hoge verwachtingen en een eindeloze zoektocht naar de ideale partner of relatie. Als de mogelijkheden beperkt zijn, ben je eerder geneigd dankbaar te zijn dat die persoon in je leven is en wil je sneller iets van je relatie maken.”

Die beperking kan er ook een in tijd of ruimte zijn. Het vliegtuig van Els Knaapen is daar een goed voorbeeld van. „Doordat Niels en ik op een korte vlucht zaten, wisten we allebei dat we een hele beperkte tijdsspanne hadden om actie te ondernemen”, vertelt Knaapen. „Kom es af”, zei Niels toen ze waren geland. „Waar af, dacht ik”, lacht Knaapen. Ze begreep uiteindelijk wat hij bedoelde en gaf hem haar naam zodat hij haar op kon zoeken op Facebook. Ruim twee jaar later emigreerde Knaapen naar België, waar ze nog altijd met Niels samenwoont.

„Online zou ik Masud nooit als match hebben beschouwd